

PŘÍSLOVCE (ADVERBIA)

- způsobu a míry

- času

- místa

- lexikalizovaná příslovce

- odvozují se od podstatných jmen, přídavných jmen a zájmen pomocí sufixů:

1) *-iš*

2) *-išam*

3) *-am*

1) sufix *-iš*

- je velmi produktivní a používá se pro odvozování všech druhů příslovcí (způsobu a míry, místa, času)

- přidává se ke kmeni slova (bez koncovky a mimace)

A) příslovce způsobu a míry

dannum „mocný“ → *dann-iš* „mocně“

lemnium „zlý“ → *lemn-iš* „zle“

B) příslovce času

dārûm „věčný“ → *dār-iš* „věčně“

kajjānum „stálý“ → *kajjān-iš* „stále“

C) příslovce místa

annûm „tento“ → *ann-iš* „sem“

šaplûm „dolní“ → *šapl-iš* „dole“

2) sufix *-išam*

- používá se pro odvozování **příslovcí času**
- přidává se ke kmeni slova (bez koncovky a mimace)

šattum „rok“ → *šatt-išam* „každý rok“, „každoročně“

ūmum „den“ → *ūm-išam* „denně“

3) sufix *-am*

- používá se pro odvozování **příslovcí místa a času**
- přidává se ke kmeni slova (bez koncovky a mimace)

mūšītum „noc“ → *mūšīt-am* „v noci“

imittum „pravá strana“ → *imitt-am* „vpravo“

šumēlum „levá strana“ → *šumēl-am* „vlevo“

Lexikalizovaná příslovce

- jde o ustrnulý tvar jiného slovního druhu (např. podstatných jmen)

inanna „nyní“

magal „velmi“

watar „více“

Syntax příslovcí

- a) stojí na začátku věty

inanna eqlam ibtaqr-an-ni „Nyní uplatnil nárok na (moje) pole.“

- a) před slovesným tvarem, ke kterému se vztahují

lā watar ibaqar „Ať (již) více nevymáhá“

Adverbia způsobu a míry:

<i>appūna(ma)</i> „navíc“	<i>išariš</i> „řádně, rovně“
<i>arḫiš</i> „rychle“	<i>ištēniš</i> „dohromady“
<i>assurrē</i> „snad, možná“	<i>kīšamma</i> „jistě“
<i>awīliš</i> „lidský“	<i>lemniš</i> „zle“
<i>bāmā</i> „půl na půl“	<i>magal</i> „velmi, velice“
<i>damqiš</i> „dobře“	<i>minde, midde</i> „snad“
<i>danniš</i> „mocně“	<i>mithāriš</i> „stejným způsobem, rovným dílem“
<i>daqat</i> „přibližně“	<i>pīqa(t)</i> „snad“
<i>ekdiš</i> „divoce“	<i>rabiš</i> „velkolepě“
<i>ezziš</i> „zuřivě“	<i>ša/urrumma</i> „jistě, opravdu“
<i>ḥadiš</i> „radostně“	<i>ṭabiš</i> „dobře“
<i>iddanna</i> „sotva“	
<i>ina kittim</i> „skutečně, opravdu“	

Adverbia času:

<i>adi inanna</i> „dosud“	<i>pānānum</i> „dříve“
<i>adi mā</i> „do kdy“	<i>šaddaqdam</i> „loni“
<i>aḫriṭiš ūmī, aḫriātiš ūmī,</i>	<i>šanassum</i> „letos“
<i>aḫriāt ūmī</i> „pro budoucí dni“	<i>šattam</i> „letos“
<i>amšāli</i> „večer, včera“	<i>šerram</i> „ráno“
<i>ana maḥriṃma</i> „dříve“	<i>šērtam</i> „ráno“
<i>anūmišu</i> „tehdy“	<i>timāli</i> „včera“
<i>anumma</i> „nyní“	<i>ulliš</i> „později, potom“
<i>dāriš</i> „věčně“	<i>ullitiš</i> „pozítří“
<i>ḥamuttam(ma)</i> „ihned“	<i>ullum</i> „poté, potom“
<i>ḥarpiš</i> „dříve“	<i>ūmakkal</i> „celý den, každý den“
<i>inanna</i> „nyní“	<i>ūmišam</i> „denně“
<i>ištu inanna</i> „od nynějška“	<i>urram</i> „zítra, ve dne“
<i>kajjāniš</i> „stále“	<i>warḫiš(am)</i> „měsíčně“
<i>mūšītam</i> „v noci“	<i>warkānum</i> „potom“
<i>pāna</i> „dříve“	

Adverbia místa:

<i>ašaršanali</i> „kdekoliv“	<i>šapliš</i> „dole“
<i>eliš</i> „nahore“	<i>šumēlam</i> „vlevo“
<i>imittam</i> „vpravo“	<i>ullānum</i> „tam“